

V Bruseli 11. mája 2026
(OR. en)

8897/26

ECOFIN 575
UEM 162
ECB
EIB

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Od: Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie

Dátum doručenia: 4. mája 2026

Komu: Thérèse BLANCHETOVÁ, generálna tajomníčka Rady Európskej únie

Č. dok. Kom.: COM(2026) 175 final

Predmet: SPRÁVA KOMISIE
EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEJ CENTRÁLNEJ
BANKE, EURÓPSKEMU HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU
VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV
Zavedenie eura v Bulharsku

Delegáciám v prílohe zasielame dokument COM(2026) 175 final.

Príloha: COM(2026) 175 final

V Bruseli 30. 4. 2026
COM(2026) 175 final

SPRÁVA KOMISIE

**EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEJ CENTRÁLNEJ BANKE,
EURÓPSKEMU HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU
REGIÓNOV**

Zavedenie eura v Bulharsku

SPRÁVA KOMISIE

EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEJ CENTRÁLNEJ BANKE, EURÓPSKEMU HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV

Zavedenie eura v Bulharsku

Zhrnutie

Bulharsko sa 1. januára 2026 stalo 21. členským štátom EÚ, ktorý zaviedol euro. 62 % obyvateľov Bulharska vnímalo zavedenie eura ako plynulé a efektívne. 78 % sa domnieva, že boli o spoločnej mene dostatočne informovaní. Prispôbená komunikačná kampaň, ktorú spolufinancovala EÚ, prispela k dobre načasovanému, cielenému a prehľadnému informovaniu jednotlivcov, podnikov a správnych orgánov o praktických hľadiskách zavedenia eura.

Prípravy na zavedenie hotovostného eura prebehli podľa plánu. Bulharská národná banka zabezpečila predzásobenie úverových inštitúcií, ktoré zas zabezpečili druhotné predzásobenie firemných zákazníkov hotovostným eurom dva mesiace pred zavedením eura. Verejnosti bolo poskytnuté dostatočné množstvo štartovacích balíčkov s euromincami. Podniky si mohli hotovostné euro v predstihu objednať vo finančných inštitúciách.

Jednomesačné obdobie duálneho obehu hotovostného leva a eura malo hladký priebeh. Od 1. januára vydávalo eurobankovky 99 % všetkých bankomatov v krajine. Komerčné banky musia meniť hotovostný lev do konca roka 2026, pričom do 30. júna je výmena bezplatná a po tomto dátume môže podliehať poplatkom. Levové bankovky a mince možno bezplatne a bez časového obmedzenia vymieňať v Bulharskej národnej banke. Hotovostný lev možno bezplatne vymieňať aj na bulharských poštových úradoch, a to s denným limitom 1 000 levov a na určených miestach v obývaných oblastiach výnimočne 10 000 levov.

Podobne ako pri predchádzajúcich procesoch zavedenia eura sa verejnosť v Bulharsku obávala možného vplyvu zavedenia eura na ceny. Na rozdiel od iných nedávnych procesov zavedenia eura v iných členských štátoch sa Bulharsko nerozhodlo pre dobrovoľný kódex správania, ktorým by sa podniky zaviazali k správne prepočtu cien a duálnemu zobrazovaniu cien pred zavedením eura. Namiesto toho bulharské orgány prijali potrebné opatrenia na zabránenie zneužívajúcim praktikám a monitorovanie vývoja cien vrátane zverejňovania cien často nakupovaného tovaru na internete a sankcií za neoprávnené zvyšovanie cien. Zdá sa, že vplyv neopodstatneného zvyšovania cien na celkovú infláciu bol relatívne malý a na základe predbežného posúdenia dostupných dôkazov vo všeobecnosti zodpovedá predchádzajúcim procesom zavedenia eura. Ako jedno z odporúčaní pre budúce procesy zavedenia eura sa v správe navrhuje intenzívne monitorovanie cien počas dostatočne dlhého obdobia v najrizikovejších odvetviach.

1. Úvod

Rada 8. júla 2025 rozhodla, že Bulharsko splnilo potrebné podmienky na zavedenie eura a že jeho výnimka z účasti na jednotnej mene sa od 1. januára 2026 zrušuje¹.

Bulharsko sa stalo 21. členským štátom EÚ, ktorý zaviedol euro. Nasledovalo prax všetkých členských štátov, ktoré zaviedli euro po prvej vlne zavedenia (1999 – 2002), a použilo scenár „veľkého tresku“, v rámci ktorého eurobankovky a euromince získali postavenie zákonného platidla v deň zavedenia eura². Počas jednomesačného obdobia duálneho obehu, keď boli eurobankovky, euromince a bulharské levové bankovky a mince súbežne v obehu, bolo možné postupne vyradiť hotovostný lev. Úspešným zavedením eura sa znovu potvrdilo, že stačí krátke obdobie duálneho obehu, ak je takéto zavedenie riadne pripravené³.

Z výsledkov prieskumu Komisie o tom, či je zavedenie eura prínosné jednak pre Bulharsko a jednak pre EÚ, vyplynuli výrazne rozdiely medzi posúdením na vnútroštátnej úrovni a na úrovni EÚ. Na vnútroštátnej úrovni sa názory rozchádzajú. 49 % respondentov považuje zavedenie eura za prínos pre Bulharsko, zatiaľ čo 43 % je opačného názoru. To naznačuje pomerne polarizovanú verejnú mienku v období bezprostredne po zavedení eura. Naopak, názory sú výrazne pozitívnejšie, keď respondenti posudzujú euro na úrovni EÚ. 67 % respondentov považuje euro za prínos pre EÚ, zatiaľ čo 17 % s tým nesúhlasí. Ďalej 12 % uviedlo, že sa nevie rozhodnúť, a 4 % sa nevyjadriilo.

Táto správa sa zaoberá najdôležitejšími aspektmi zavedenia eura z pohľadu *ex post*, najmä prípravami na zavedenie hotovostného eura, obdobím duálneho obehu, opatreniami prijatými na zabránenie neoprávnenému zvyšovaniu cien a adresovanie vnímaných obáv z inflácie, cenovým vývojom a vnímaním cien a informovaním o eure. V relevantných prípadoch sa v správe uvádzajú aj odporúčania Komisie týkajúce sa ďalších možných opatrení, ktoré by bulharské orgány mali prijať, a vyvodzujú sa závery, ktoré môžu byť hodnotné pre budúce procesy zavedenia eura.

2. PRAKTICKÉ ASPEKTY ZAVEDENIA EURA

Väčšina Bulharov (62 %) vnímala zavedenie eura ako plynulé a efektívne⁴. V tejto súvislosti by sa malo podrobnejšie pozrieť na tri praktické aspekty zavedenia eura: prípravy na zavedenie hotovostného eura, pripravenosť na používanie eura v praxi a obdobie duálneho obehu, ako aj stiahnutie bulharských levových bankoviek a mincí z obehu.

2.1. Prípravy na zavedenie hotovostného eura

Zavedenie hotovostného eura je najviditeľnejším aspektom zavedenia spoločnej meny, pretože sa dotýka v podstate všetkých finančných inštitúcií, podnikov a jednotlivcov. Bezproblémovosť a efektívnosť tejto operácie závisia od riadneho zásobenia všetkých zainteresovaných strán hotovostným eurom a od kvalitnej prípravy bánk a podnikov na mimoriadne pracovné zaťaženie.

¹ Rozhodnutie Rady (EÚ) 2025/1407 z 8. júla 2025 o prijatí eura Bulharskom 1. januára 2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2025/1407/oj>.

² Členské štáty v rámci prvej vlny zaviedli euro v súlade s „madridským“ scenárom, podľa ktorého sa uplatňuje trojročné prechodné obdobie (jednoročné v Grécku).

³ Malta a Cyprus mali jednomesačné obdobie dvojitého obehu, zatiaľ čo v Litve, Lotyšsku, Estónsku, na Slovensku a v Slovinsku to boli dva týždne.

⁴ Rýchly prieskum Eurobarometra č. 575, prieskum v teréne z 2. až 9. februára 2026.

V rámci prípravy na zavedenie eura bulharská mincovňa spolu so slovenskou mincovňou ako subdodávateľom vyrobila do 31. januára 2026 približne 528 miliónov euromincí s bulharskou národnou stranou. Tento rok sa vyrobí ďalších 190 miliónov mincí. Bulharsko takisto získalo 15 miliónov dvojeurových mincí z nadbytočných zásob iných členských štátov eurozóny a v budúcnosti plánuje v závislosti od prognóz a dopytu na trhu získať aj jednoeurové mince.

Pri praktických záťažových testoch vzoriek mincí v predajných automatoch používaných v eurozóne sa neukázali žiadne problémy. Na prípravu štartovacích balíčkov pre verejnosť obsahujúcich 42 bulharských euromincí vo všetkých nominálnych hodnotách a v celkovej hodnote 10,23 EUR bolo použitých 27,7 milióna kusov mincí. Bulharská mincovňa navyše pripravila komerčné štartovacie balíčky pre podniky, ktoré tvorilo desať bežných štartovacích balíčkov a obsahovali 420 euromincí vo všetkých nominálnych hodnotách v celkovej hodnote 102,30 EUR. Napokon Bulharská národná banka si od ostatných národných centrálnych bánk eurozóny požičala viac ako 557 miliónov eurobankoviek vo všetkých nominálnych hodnotách.

Dňa 3. novembra 2025 začala Bulharská národná banka poskytovať hotovostné euro (v rámci predzásobenia) finančným inštitúciám, t. j. 1 520 pobočkám komerčných bánk. Vzhľadom na bezpečnostné riziká súvisiace s frekvenciou a vysokým objemom prevázaného hotovostného eura organizovala Bulharská národná banka prevozy hotovosti s použitím vlastných nákladných vozidiel. Komerčné banky využívali vozidlá spoločností zabezpečujúcich prepravu hotovosti. Do 31. decembra 2025 boli na predzásobenie použité eurobankovky v hodnote 1,18 miliardy EUR a euromince v hodnote 59 miliónov EUR.

Úverové inštitúcie začali 2 230 bulharským poštovým úradom a ich veľkým obchodným zákazníkom poskytovať eurobankovky a euromince (tzv. druhotné predzásobenie) od 3. novembra 2025. Pre menších firemných zákazníkov bolo k dispozícii zjednodušené druhotné predzásobenie, pričom mohli získať hotovostné euro od komerčných bánk 29. a 30. decembra 2025.

Úverové inštitúcie svojich zákazníkov k 31. decembru 2025 predzásobili eurobankovkami v hodnote približne 102 miliónov EUR. K rovnakému dátumu boli zákazníci predzásobení euromincami v hodnote 30 miliónov EUR.

Výška druhotného predzásobenia k 31. decembru 2025 predstavovala len 10,7 % celkovej hodnoty predzásobenia. Výsledkom bolo sporadické, ale krátke čakanie v radoch pri niektorých bankových priehradkách počas prvých bankových dní januára 2026, keď si najmä menší maloobchodníci a podniky začali vyberať hotovostné euro. Podľa bulharských orgánov bola dôvodom určitého neskorého druhotného predzásobenia tejto skupiny maloobchodníkov a podnikov pravdepodobne neochota poskytnúť v poslednom štvrtroku roku 2025 bankám zábezpeku na financovanie nákupu eurobankoviek a euromincí v dostatočnom množstve. Okrem istej tvorby radov v komerčných bankách začiatkom januára však neboli hlásené žiadne incidenty spojené s problémami pri výbere hotovostného eura podnikmi, maloobchodníkmi alebo príslušníkmi verejnosti, a to aj vďaka tomu, že 99 % všetkých bankomatov v celej krajine vydávalo eurobankovky už od 1. januára 2026.

Predaj štartovacích balíčkov pre verejnosť bol veľmi uspokojivý. Do 31. decembra 2025 sa predalo 94 % zo 660 000 dostupných balíčkov a niektorí obyvatelia vlastnili hotovostné euro už pred zavedením eura, a to z cesty do zahraničia alebo z výmeny v banke v Bulharsku. Navyše sa predali všetky štartovacie balíčky pre maloobchodníkov. Vďaka tomu bolo okamžite od prvých januárových dní roku 2026 možné poskytovať výdavok v eurách. Bulharská národná banka ako prvá pri zavedení eura ponúkla maloobchodníkom možnosť získať od bánk rolky euromincí podľa nominálnej hodnoty, keďže maloobchodníci ich považovali za praktickejšie než štartovacie balíčky.

Tak ako pri každom procese zavedenia eura museli komerčné banky a poštové úrady na prelome roka zvládnuť manipuláciu s vysokými sumami hotovosti z dôvodu predzásobenia maloobchodníkov a podnikov, predaja štartovacích balíčkov a výkupu vráteného hotovostného leva. Komerčné banky, Bulharská národná banka a spoločnosť Cash Service Company AD počas zavedenia eura zvýšili počty pracovníkov a takisto otvorili dodatočné špeciálne priehradky, aby uľahčili hotovostné operácie. Vďaka vyššiemu počtu priehradiek nebolo nutné predlžovať otváracie hodiny nad rámec určitých otváracích hodín v sobotu, počas ktorých boli v januári Bulharská národná banka, regionálne pobočky Cash Service Company AD a niektoré komerčné banky otvorené. Zamestnanci bánk a poštových úradov, ktorí manipulujú s hotovosťou, v dostatočnom predstihu absolvovali prezenčnou formou alebo prostredníctvom elektronického vzdelávania odbornú prípravu, pričom v tomto smere poskytla podporu a usmernenia Bulharská národná banka, s cieľom pripraviť sa na bezproblémovú prácu s hotovostným eurom a výmenu levových bankoviek a mincí.

2.2. Pripravenosť na používanie eura v praxi a obdobie duálneho obehu

Obdobie duálneho obehu, počas ktorého boli súbežne v obehu euro a bulharský lev, prebiehalo od 1. do 31. januára 2026.

Ako bolo plánované a riadne pripravené, všetky platobné (POS) terminály v Bulharsku sa 1. januára 2026 okamžite prepli na euro. K 1. januáru 2026 bola väčšina bankomatov pripravená na výdaj eurobankoviek. Koncom decembra 2025 boli bankomaty zásobené bankovkami v hodnote 10 a 20 EUR a časť z nich neskôr aj bankovkami v hodnote 50 EUR a boli pripravené na výber od 1. januára 2026. Rekordných 99 % zo všetkých 5 691 bulharských bankomatov bolo pripravených vydávať eurobankovky už 1. januára 2026 a o niekoľko dní sa dosiahla miera 100 %.

Podľa dostupných čiastkových údajov sa hodnota hotovosti vybratej počas obdobia duálneho obehu v porovnaní s predchádzajúcim rokom takmer nezmenila, hoci maloobchodníci počas obdobia zavedenia eura podporovali používanie elektronických platobných metód. Zároveň sa mierne zvýšilo používanie platieb kartou, a to približne o 12 % v porovnaní s januárom 2025.

Vďaka starostlivej príprave zvládli finančné úverové inštitúcie a poštové úrady dodatočné pracovné zaťaženie počas obdobia duálneho obehu dobre. Väčšie banky otvorili vo vybraných pobočkách dodatočné priehradky pre hotovostné služby. Najmenej jedna komerčná banka vyzvala klientov s viac ako 200 mincami, aby navštívili špeciálne vyhradené „centrá pre euro“ vybavené počítačmi mincí umožňujúcimi spracúvať levové mince a pripísať ich hodnotu na účet v eurách. Okrem toho boli mnohé pobočky komerčných bánk počas januára 2026 otvorené aj v sobotu.

Bulharské levy bolo možné vymeniť za eurá v 1 520 pobočkách bánk, na 2 230 poštových úradoch a v Bulharskej národnej banke. Bulharské levy bolo možné do určitého limitu (najviac 5 000 EUR na transakciu a osobu) bezplatne vymeniť v piatich regionálnych hotovostných centrách spoločnosti Cash Service Company AD, ktorá je dcérskou spoločnosťou Bulharskej národnej banky. Celková hodnota hotovostného leva vymeneného k 31. januáru 2026 prostredníctvom týchto kanálov predstavovala 11,17 miliardy EUR.

Z prieskumu Komisie uskutočneného 2. až 9. januára 2026 v Bulharsku⁵ vyplýva, že 71 % respondentov neuskutočnilo počas prvého januárového týždňa výmenu hotovostného leva ani výber hotovostného eura v bankách. Toto číslo bolo nižšie ako čísla zaznamenané pri niektorých predchádzajúcich procesoch zavedenia eura, ale napriek tomu je to uspokojivý

⁵ Rýchly prieskum Eurobarometra č. 573.

výsledok⁶. Ukázalo sa, že jednotlivci a podniky sa riadili odporúčaním v prvých dňoch alebo dokonca týždňoch uskutočňovať platby v eurách prednostne elektronickými prostriedkami, aby sa vyhli dlhým radom v komerčných bankách počas prvých dní zavedenia eura.

Obdobie duálneho obehu prebehlo bez väčších incidentov pre spotrebiteľov. V prvý pracovný deň po zavedení eura (5. januára 2026) platilo 6 % verejnosti pri hotovostných platbách iba hotovostným eurom. K 9. januáru platilo pri hotovostných platbách iba eurom 10 % respondentov.

Podľa prieskumu Komisie, ktorý sa uskutočnil v Bulharsku 2. až 9. februára 2026⁷, 62 % respondentov považovalo manipuláciu s euromincami za jednoduchú a 77 % považovalo manipuláciu s eurobankovkami za jednoduchú, pre 79 % bolo ľahké pochopiť hodnoty v eurách, 63 % považovalo duálne zobrazovanie cien za užitočné a 35 % to nepovažovalo za užitočné, pri spätnom pohľade 52 % v prvom týždni po zavedení eura neuviedlo žiadne problémy, pričom respondenti, ktorí sa stretli s problémami, uvádzali najmä dlhšie rady (11 %) a problémy s bankomatmi (11 %). Veľmi malý podiel respondentov uviedol, že bankomaty boli dočasne nefunkčné (7 %) alebo že na bankových priehradkách nebol k dispozícii dostatok hotovostného eura (4 %).

Celkovo maloobchodný sektor zvládol výzvy zavedenia eura a manipuláciu s dvoma menami súčasne dobre. Maloobchodníci dostali hotovostné euro a nebol zaznamenaný žiadny závažnejší problém s čakaním v radoch. Dňa 5. januára dostávalo 26 % ľudí výdavok iba v eurách.

2.3. Sťahovanie bankoviek a mincí bulharského leva z obehu

Keďže bulharské hospodárstvo intenzívne využíva hotovosť, stiahnutie hotovostného leva z obehu predstavovalo logistickú výzvu.

Komerčné banky a poštové úrady musia vymieňať levy za eurá do konca roka 2026, pričom do 30. júna to musia robiť bezplatne. Po 1. júli 2026 sa komerčné banky môžu rozhodnúť účtovať poplatok. Levové bankovky a mince je možné bezplatne a bez časového obmedzenia vymieňať v Bulharskej národnej banke a v piatich regionálnych hotovostných centrách spoločnosti Cash Service Company AD. Vo februári 2026 sa hodnota leva v obehu v porovnaní s hotovostným levom v obehu vo februári 2025 stabilne znižovala. Pred 1. januárom 2026 bolo z obehu stiahnutých 36 % z celkového objemu hotovostného leva v obehu k 31. decembru 2024⁸. Do konca obdobia duálneho obehu 31. januára 2026 bolo stiahnutých približne 75 % všetkého zostávajúceho hotovostného leva, ktorý bol ešte v obehu.

Prostredníctvom rôznych komunikačných kanálov a médií boli spoločnosti a jednotlivci vyzvaní, aby počas obdobia duálneho obehu vo vhodných prípadoch používali bezhotovostné platby, keďže na výmenu hotovostného leva bude dostatok času, a to aj po skončení obdobia duálneho obehu. Týmto prístupom sa v prvých dňoch či týždňoch zavedenia eura predišlo dlhým radom v Bulharskej národnej banke a v regionálnych pobočkách spoločnosti Cash Service Company AD, ako aj v komerčných bankách a na poštových úradoch. Mimoriadne otváracie hodiny počas víkendov, ktoré zaviedla bulharská centrálna banka, t. j. Bulharská národná banka, a viac než 100 pobočiek bánk, mali významný vplyv na výmenu meny a pomohli skrátiť čakanie v radoch.

Sťahovanie levových bankoviek a mincí z obehu sa začalo načas a úspešne napreduje. Počas obdobia duálneho obehu hotovostného eura a leva, ktoré sa skončilo 31. januára 2026, sa už vymenili levové bankovky a mince v hodnote 5,7 miliardy EUR, pričom prevažná väčšina sa vymenila pri priehradkách komerčných bánk.

⁶ V Estónsku to bolo 95 %, na Slovensku 90 %, na Cypre 88 %, na Malte 85 % a v Slovinsku 96 %.

⁷ Rýchly prieskum Eurobarometra č. 575.

⁸ Posledné dostupné údaje o leve v obehu pred začiatkom sťahovania sú z 31. decembra 2024.

Bulharská národná banka začala od augusta 2025 s postupnou demonetizáciou vrátených levových mincí. Demonetizované mince sa predávajú ako kovový šrot na roztavenie. Vo štvrtom štvrtroku 2025 sa začala aj demonetizácia vrátených levových bankoviek a postupne napredovala.

3. ZAOKRÚHLĽOVANIE, VNÍMANÁ SPRÁVNOSŤ PREPOČTU CIEN A DUÁLNE ZOBRAZOVANIE CIEN

Podobne ako pri predchádzajúcich procesoch zavedenia eura sa verejnosť v Bulharsku obávala možného vplyvu zavedenia eura na ceny. Ak malo byť zavedenie eura transparentné a spravodlivé, bolo kľúčové, aby bulharské orgány podnikli všetky potrebné kroky a zabránili zneužívajúcim praktikám.

S povinným duálnym zobrazovaním cien (v levoch a v eurách) sa začalo 8. augusta 2025 a bude sa v ňom pokračovať do 8. augusta 2026.

Podľa prieskumu Komisie⁹ respondenti jasne rozlišovali medzi rôznymi aspektmi postupov stanovovania cien počas zavádzania eura a po ňom. Pokiaľ ide o prepočet cien, 54 % respondentov ho považovalo za správny vždy alebo často (28 % vždy, 26 % často). Tento výsledok je vyšší ako pri posledných procesoch zavedenia eura (v Estónsku, Lotyšsku, Litve a Chorvátsku). Naopak, 32 % považovalo prepočet cien za správny zriedkavo alebo ho nepovažovalo za správny nikdy (20 % zriedkavo, 12 % nikdy); 14 % sa nevyjadrilo.

Pri zaokrúhľovaní cien sú hodnotenia kritickejšie. Iba 41 % respondentov považovalo zaokrúhľovanie za správne vždy alebo často (17 % vždy, 24 % často). 47 % považovalo zaokrúhľovanie za správne zriedkavo alebo ho nepovažovalo za správne nikdy (25 % zriedkavo, 22 % nikdy) a ďalších 12 % sa nevyjadrilo. Zaokrúhľovanie preto predstavuje najspornejší aspekt stanovovania cien počas zavádzania eura.

Zavedenie duálneho zobrazovania cien bolo vnímané pozitívnejšie. 64 % respondentov ho považovalo za správne vykonané vždy alebo často (36 % vždy, 28 % často). Naopak, 25 % ho považovalo za správne vykonané zriedkavo alebo ho nepovažovalo za správne vykonané nikdy (18 % zriedkavo, 7 % nikdy); 11 % sa nevyjadrilo.

4. ZABRÁNENIE NEOPRÁVNENÉMU ZVYŠOVANIU CIEN

Na rozdiel od iných nedávnych procesov zavedenia eura v iných členských štátoch sa Bulharsko nerozhodlo pre dobrovoľný kódex správania, ktorým by sa podniky zaviazali k správne prepočtu cien a duálnemu zobrazovaniu cien pred zavedením eura. Bulharsko sa rozhodlo nezaviesť takýto kódex správania z dôvodu negatívneho vnímania takýchto mechanizmov verejnosťou a preto, že v bulharskom zákone o zavedení eura sa stanovuje komplexný a podrobný súbor záväzných povinností pre obchodníkov. Napríklad sa v ňom stanovujú pravidlá týkajúce sa umiestnenia, veľkosti a farby písma cien počas obdobia duálneho zobrazovania a vyžaduje sa v ňom, aby maloobchodníci stanovovali ceny transparentne a zdôvodnili každé zvýšenie objektívnymi ekonomickými faktormi. Dodržiavanie týchto pravidiel maloobchodníkmi pozorne monitorujú orgány na ochranu spotrebiteľa a daňové orgány. Vzhľadom na tento zákon ostáva obmedzený priestor na to, aby sa pomocou dobrovoľného kódexu doplnili zmysluplné alebo doplnkové normy.

⁹ Prieskum Eurobarometra č. 575.

Bulharské orgány však vypracovali a uverejnili podrobné usmernenia pre podniky týkajúce sa duálneho zobrazovania cien a obdobia duálneho obehu. Tieto usmernenia obsahujú niekoľko ďalších, nepovinných odporúčaní, napríklad odporúčanie uvádzať (počas obdobia duálneho zobrazovania) do 31. decembra 2025 na prvom mieste ceny v levoch a po uvedenom dátume dať do popredia ceny v eurách. Tento prístup sa považoval za účinnejší, pretože zabezpečuje zrozumiteľnosť pre spotrebiteľov a zároveň sa ním predchádza rizikám spojeným s dobrovoľnými systémami označovania alebo certifikácie.

Za zabraňovanie neoprávnenému zvyšovaniu cien vo vzťahu k euru a ukládanie sankcií zodpovedá bulharská Komisia na ochranu spotrebiteľa, Národná daňová správa a Komisia na ochranu hospodárskej súťaže. Spotrebiteľia môžu sledovať vývoj cien bežne nakupovaného tovaru a podávať sťažnosti na vyhradených verejných kontaktných miestach jednotlivých orgánov. Obavy vyslovené verejnosťou sa týkajú najmä problémov ako zobrazovanie cien a uplatňovanie pravidla zaokrúhľovania. Všetky otázky a sťažnosti dôsledne riešia príslušné orgány. Od začiatku duálneho zobrazovania cien do 31. januára 2026 prijali tieto tri orgány spolu 23 449 sťažností.

Sťažnosti a hlásenia predložené Komisii na ochranu spotrebiteľa sa týkali hospodárskych subjektov zo širokého spektra odvetví a vzťahovali sa na tovar aj služby. Zahŕňali poskytovateľov tovaru a služieb každodennej spotreby, napríklad maloobchodný predaj potravín a nepotravinových výrobkov, ako aj rozličné služby v oblasti osobnej starostlivosti, dopravy, automobilov, športu a zdravotnej starostlivosti. Tento široký záber ukazuje, že výzvy spojené s duálnym zobrazovaním cien sa počas zavádzania eura neobmedzovali len na jedno odvetvie, ale ovplyvňovali mnohé oblasti spotrebiteľských výdavkov.

Väčšina sťažností predložených Komisii na ochranu spotrebiteľa sa týka maloobchodných reťazcov (supermarketov), ako aj zvyšovania cien dopravných služieb, kozmetických služieb (v oblasti krásy), služieb online platforiem a iných služieb pre koncových používateľov.

Komisia na ochranu spotrebiteľa vydala 383 správnych oznámení o porušení predpisov. Tieto prípady odôvodňovali uplatnenie správnych sankcií v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi.

Aktuálne bolo vyriešených viac než 50 % všetkých prípadov zaznamenaných Komisiou na ochranu spotrebiteľa. Tento výsledok odráža účinnosť včasnej intervencie a nápravných opatrení, najmä v situáciách, keď išlo o neúmyselné porušenie a hospodárske subjekty prijali rýchle opatrenia na zosúladenie svojich postupov s právnymi požiadavkami.

Komisia na ochranu spotrebiteľa uzavrela približne 80 prípadov vydaním formálneho upozornenia pre hospodárske subjekty. Porušenia, ktoré sa riešili prostredníctvom upozornení, sa týkali najmä neuvádzania cien v eurách, používania inej veľkosti alebo farby písma pri cenách zobrazovaných v bulharských levoch a v eurách, ako aj používania neprimerane malého písma pri denominácii meny. Mechanizmus založený na upozorneniach sa ukázal ako účinný preventívny nástroj, ktorý umožňuje rýchle dosiahnutie súladu s právnymi predpismi bez potreby bezprostredných sankcií.

Pokiaľ ide o Národnú daňovú správu, väčšina prijatých sťažností sa týkala zneužívajúcich praktík v predajniach potravín, supermarketoch, na parkoviskách, v kaderníctvach a kozmetických salónoch. Bolo vydaných približne 400 rozhodnutí o správnych sankciách, z ktorých 102 je ukončených, pričom v ôsmich prípadoch z nich bolo konanie ukončené upozornením zo strany Národnej daňovej správy. 94 konaní bolo ukončených uložením pokuty.

Komisia na ochranu hospodárskej súťaže aktuálne eviduje približne 30 sťažností týkajúcich sa neodôvodneného zvyšovania cien, najmä po 1. januári 2026. Niektoré sťažnosti sa týkali

nedodržiavania zákona v súvislosti s nejasným uvádzaním cien v eurách a levoch a s poskytovaním výdavku v eurách počas obdobia duálneho obehu mien. Všetky sťažnosti boli postúpené príslušným orgánom – Národnej daňovej správe a Komisii na ochranu spotrebiteľa.

Bulhari sa všeobecne domnievajú, že duálne zobrazovanie cien je užitočným nástrojom uľahčujúcim porovnanie cien a zvykanie si na myslenie v novej mene. Podľa prieskumu Európskej komisie uskutočneného v januári 2026¹⁰ takmer dve tretiny respondentov v Bulharsku (63 %) uviedli, že považujú duálne zobrazovanie cien počas zavádzania eura za užitočné. Tento percentuálny podiel zodpovedá situácii pri poslednom procese zavedenia eura (v Chorvátsku). Navyše 64 % Bulharov opýtaných v januári 2026 sa často alebo veľmi často domnievalo, že duálne zobrazovanie cien bolo zavedené správne, čo je výrazne nad priemerom výsledkov pri posledných procesoch zavedenia eura (v Estónsku, Lotyšsku, Litve a Chorvátsku).

Celkovo je pre obyvateľov Bulharska zdrojom obáv aj naďalej vplyv eura na ceny a nekorektné stanovovanie cien¹¹. Preto sa odporúča až do 8. augusta 2026, keď sa duálne zobrazovanie cien skončí, pokračovať v dôslednom vykonávaní dohľadu nad duálnym zobrazovaním cien, správnym uplatňovaním pravidiel prepočtu a zaokrúhľovania a vývojom cien.

5. CENOVÉ TRENDY A VNÍMANIE CIEN

Tak ako pri každom procese zavedenia eura sa v období bezprostredne po zavedení eura často očakáva vplyv na ceny, čo pomáha vysvetliť pretrvávajúce obavy z vývoja cien, ktoré sa vo všeobecnosti pozorovali v prieskume.

Z odpovedí na otázku, či euro podľa názoru respondentov pomôže udržať v Bulharsku cenovú stabilitu alebo, naopak, zvýši infláciu, vyplýva jasná prevaha obáv z inflácie. 66 % respondentov sa domnieva, že euro v Bulharsku zvýši infláciu, čo je o niečo vyšší percentuálny podiel než pri predchádzajúcich procesoch zavedenia eura¹². Naopak, 21 % Bulharov sa domnieva, že euro pomôže udržať cenovú stabilitu, čo zodpovedá výsledkom pri posledných procesoch zavedenia eura¹³.

V tejto súvislosti prvé dostupné údaje naznačujú, že zavedenie eura malo na infláciu len malý vplyv. Realizovaná mesačná inflácia v januári 2026 dosiahla 0,6 %, čo je len približne o 0,1 percentuálneho bodu viac, ako sa očakávalo v čase jesennej prognózy Európskej komisie, v ktorej nebolo zahrnuté žiadne osobitné zvýšenie od januára v dôsledku zavedenia eura. Po očistení o vplyv nižšej než očakávanej inflácie v prípade nespracovaných potravín je výsledný celkový vplyv 0,2 percentuálneho bodu, čo je v súlade s krátkodobými vplyvmi pozorovanými pri predchádzajúcich procesoch zavedenia eura. Január je v Bulharsku mesiacom s najvyššou priemernou medzimesačnou infláciou, a tak ako v minulosti aj v januári 2026 bola inflácia spôsobená najmä sezónnymi faktormi, ako je zvyšovanie administratívnych cien, cien nájomného, energií a ostatných pravidelných platieb. Spomedzi podkategórií zaznamenali služby v januári 2026 významný mesačný rast cien o 1,4 %, ale len polovica tohto rastu cien služieb prevyšuje očakávania v čase jesennej prognózy Európskej komisie¹⁴.

¹⁰ Rýchly prieskum Eurobarometra č. 575.

¹¹ Rýchly prieskum Eurobarometra č. 575.

¹² 62 % v Chorvátsku, 58 % v Litve a 57 % v Lotyšsku.

¹³ 25 % v Chorvátsku, 26 % v Litve a 19 % v Lotyšsku.

¹⁴ V rámci kategórie služieb zaznamenali výrazný nárast kategórie rekreácia, šport a kultúra (1,1 %) a reštaurácie a ubytovanie (1,7 %). Spomedzi ostatných kategórií zaznamenali potraviny a nealkoholické

Minulé procesy zavedenia eura ukázali, že najväčšia pravdepodobnosť neoprávneného zvyšovania cien je počas zavádzania eura v sektore miestnych podnikov a poskytovateľov služieb. Napriek tomu, že ich výrobky a služby netvoria veľkú časť štandardizovaného spotrebiteľského košíka, na základe ktorého sa meria inflácia, zvyknú byť nakupované alebo využívané často a mnohokrát jednotlivo, čím sa zmeny cien takýchto tovarov a služieb veľmi zviditeľňujú. Zároveň môže byť priaznivejší vývoj cien iného tovaru, ktorý sa nakupuje menej často, pre spotrebiteľov menej viditeľný. Vo výsledku tak vnímaná inflácia často presahuje skutočnú infláciu.

Zdanlivo nízky celkový vplyv neopodstatneného zvyšovania cien je aj zásluhou rýchlej politickej reakcie bulharských orgánov. Inšpekcie skutočne docielili úpravu niektorých umelo zvýšených cien a mali odrádzajúci účinok v súvislosti s ďalším neopodstatneným zvyšovaním cien.

V súlade so zaužívanou praxou nadväzujúcou na prijatie eura v iných členských štátoch plánuje Eurostat prípravu posúdenia cenového vývoja v Bulharsku po zavedení eura. Správu Eurostatu možno očakávať v druhej polovici roka 2026.

6. VNÍMANIE EURA A INFORMOVANIE O ŇOM

Bulharsko po kladnom rozhodnutí Rady z 8. júla 2025 začalo ambicióznou komunikačnú kampaň v súlade s národnou komunikačnou stratégiou¹⁵. Cieľom kampane bolo zabezpečiť, aby bulharské obyvateľstvo vrátane zraniteľných skupín a osôb žijúcich v odľahlých oblastiach bolo jasne, objektívne, presne, rýchlo a riadne informované o vplyve a praktických zmenách súvisiacich so zavedením eura namiesto leva. Toto úsilie bolo o to potrebnéjšie, že prijatie eura nemalo v Bulharsku vysokú podporu verejnosti, keďže v júni 2025 mu bolo naklonených len 49,2 % obyvateľov.

Bulharské orgány konali rázne a okrem iného zriadili webové sídlo (<http://evroto.bg>), zorganizovali sériu podujatí a prezentačných turné po celej krajine, reklamnú kampaň v sofijskom metre a na bilbordoch pozdĺž hlavných ciest, pripravili tlačové materiály pre verejnosť a podniky, dali reklamné klipy do televízií a rádií, viedli digitálnu kampaň a prijali opatrenia zamerané na zraniteľné osoby. Bulharská národná banka mala na svojom webovom sídle ([Българска народна банка](#)) aj špeciálnu sekciu, kde pravidelne uverejňovala najdôležitejšie otázky a odpovede týkajúce sa prijatia eura.

Spoločnú národnú informačnú kampaň ministerstva financií a Bulharskej národnej banky koordinovalo ministerstvo financií a podporili ju aj ďalšie inštitúcie a zainteresované strany, napríklad Komisia na ochranu spotrebiteľa, Národné združenie obcí v Bulharskej republike, banky, poštové úrady a maloobchodníci. Je zaujímavé, že kampaň podporili aj odborové zväzy a kľúčovú úlohu pri oslovovaní zraniteľných osôb zohrala Hospodárska a sociálna rada Bulharska. Na podpore kampane sa aktívne podieľala aj Európska centrálna banka prostredníctvom rôznych podujatí a iniciatív, napríklad seminára pre novinárov vo Frankfurte a digitálnej kampane.

V rámci dohody o partnerstve a následnej dohody o grante uzavretej medzi bulharským ministerstvom financií a Európskou komisiou je komunikačná kampaň spolufinancovaná Komisiou (tak ako pri predchádzajúcich procesoch zavedenia eura, Komisia financuje najviac 50 % oprávnených nákladov, ktoré sú obmedzené do výšky 1 eura na obyvateľa; v prípade Bulharska je dohodnutá maximálna suma 2,6 milióna EUR).

nápoje v januári nárast o 0,9 % a kategória osobnej starostlivosti, sociálnej ochrany a rôznych tovarov a služieb zaznamenala nárast o 3,1 %.

¹⁵ <https://www.minfin.bg/en/1570>.

Kampaň prispela k hladkému zavedeniu eura, čo potvrdil aj prieskum Eurobarometra, z ktorého vyplýva, že 78 % obyvateľov Bulharska sa cítilo o zavedení eura dostatočne informovaných, 62 % považovalo proces za hladký a efektívny a 52 % uviedlo, že pri výmene hotovostného leva za eurá ani pri výbere hotovosti z banky počas prvého týždňa nezaznamenali žiadne problémy¹⁶.

Médiá (celoštátne aj regionálne) pomáhali zvyšovať povedomie o praktických dôsledkoch zavedenia eura pre život ľudí. Informovanie v médiách okolo 1. januára 2026, teda dňa zavedenia eura, malo celkovo vecný a pozitívny ráz, pričom v celoštátnych médiách sa zavedenie eura vyzdvihovalo ako prelomový úspech, ktorý posilní úlohu Bulharska v rámci EÚ.

Ako však už bolo uvedené, verejná mienka je v otázke prínosu eura podľa všetkého naďalej rozdelená: 49 % obyvateľov Bulharska považuje zavedenie eura za prínos pre svoju krajinu a 43 % je opačného názoru¹⁷. Možno to vysvetliť obavami z výrazného zvyšovania cien, ktoré boli rozšírené už niekoľko mesiacov pred zavedením eura v dôsledku toho, čo zainteresované strany považujú za dobre organizovanú dezinformačnú kampaň. Je potrebné poznamenať, že názory na euro z pohľadu EÚ sú v Bulharsku výrazne pozitívnejšie, keďže 67 % respondentov sa domnieva, že euro je pre EÚ prínosné.

S cieľom pomôcť zvyšovať povedomie o zavedení eura a podporovať jeho pozitívny obraz Generálne riaditeľstvo Európskej komisie pre hospodárske a finančné záležitosti podporilo národnú kampaň nielen tlačovými aktivitami, seminármi pre novinárov v Bruseli a Sofii a vizuálnymi produktmi (vrátane bannerov na budove Charlemagne, na ktorých sa Bulharsko víta v eurozóne), ale spolu s Generálnym riaditeľstvom Európskej komisie pre komunikáciu aj prostredníctvom veľmi viditeľnej kampane na sociálnych médiách, ktorá mala poukázať na prínosy eura (dosah približne na 1,9 milióna používateľov na Instagrame a 3,7 milióna na Facebooku).

7. ZÁVERY TÝKAJÚCE SA ZAVEDENIA EURA V BULHARSKU A ODPORÚČANIA PRE BUDÚCE PROCESY ZAVEDENIA EURA

Zavedenia eura v Bulharsku bolo dobre pripravené a zorganizované a prebehlo hladko. Finančné inštitúcie, podniky a jednotlivci boli pred jeho zavedením primerane zásobení hotovostným eurom.

Vzhľadom na pretrvávajúce obavy verejnosti zo zvyšovania cien by bulharské orgány mali pokračovať v intenzívnych cenových inšpekciách s cieľom zabezpečiť správne uvádzanie cien, obmedziť neoprávnené zvyšovanie cien a v relevantných prípadoch presadzovať povinnosti stanovené v zákonoch o ochrane spotrebiteľa a hospodárskej súťaži.

Podobne ako v Bulharsku by sa pri budúcich procesoch zavedenia eura malo v najrizikovejších odvetviach vykonávať intenzívne monitorovanie cien počas dostatočne dlhého obdobia, aby bolo možné rýchlo identifikovať a riešiť neopodstatnené zvyšovanie cien. To by umožnilo zamerať inšpekcie a politiky na tých, ktorí pravdepodobne porušujú predpisy, pričom by sa takisto znížil význam neoficiálnych dôkazov a rozptýlili by sa nepodložené obavy vo verejnej diskusii.

Pri budúcich procesoch zavedenia eura treba venovať pozornosť výhodám a nevýhodám nezáväzného kódexu správania pre podniky v porovnaní s prísnyim uplatňovaním zákonov na ochranu spotrebiteľa a hospodárskej súťaže. Tieto výhody a nevýhody by sa mali na jednej

¹⁶ Rýchly prieskum Eurobarometra č. 575.

¹⁷ Rýchly prieskum Eurobarometra č. 575, prieskum v teréne z 2. až 9. februára 2026.

strane zväžiť vzhľadom na skúsenosti Bulharska a na druhej strane vzhľadom na skúsenosti iných členských štátov, ktoré zaviedli euro a majú takýto kódex.

Keďže s duálnym zobrazovaním cien sa spájajú náklady a obyvatelia sa s jednotnou menou oboznámia pomerne rýchlo, povinné obdobie duálneho zobrazovania cien by mohlo naďalej ostať zachované počas jedného roka.

Pokiaľ ide o druhotné predzásobenie podnikov mincami, členské štáty, ktoré v budúcnosti prijmú euro, by mohli zväžiť, že budú nasledovať príklad Bulharska a poskytovať podnikom radšej rolky mincí s rôznou nominálnou hodnotou ako viacero štartovacích balíčkov mincí, keďže sa ukázalo, že rolky mincí sú pre podniky pohodlnejšie a menej zaťažujúce z hľadiska manipulácie než štartovacie balíčky.

Skúsenosti Bulharska potvrdzujú, že pre hladké zavedenia eura je dôležitá komunikácia a kampaň na zvyšovanie povedomia verejnosti.

Vzhľadom na relatívne krátky čas medzi pozitívnou konvergenčnou správou a dátumom zavedenia eura by členské štáty, ktoré ešte euro nezaviedli, mali stavať na skúsenostiach Bulharska pri obstarávaní komunikačných potrieb a rozdeliť zákazku na komunikačné služby na viacero častí, aby sa čo najlepšie vyrovnali s možnými oneskoreniami a predišli nepredvídaným udalostiam.